

Stook je gezondheid niet op!!

Mensen mogen al lang hun afval niet meer zelf verbranden. Toch gebeurt het nog veel te vaak: mensen verbranden allerhande materialen in open vuren, vuurtonnetjes, open haarden en in kachels zoals de zogenaamde "allesbrander". Heel dikwijls zijn de "stokers" zich echter niet bewust van de ernstige gezondheidseffecten die het verbranden van afval op hun gezondheid en die van personen in hun omgeving heeft. Om de lokale ambtenaren de nodige informatie te geven zodat ze zelf makkelijker het initiatief kunnen nemen om het probleem van illegale afvalverbranding door particulieren aan te pakken hebben de Medisch Milieukundigen (MMK's) bij de Oost-Vlaamse LOGO's (LOkaal GezondheidsOverleg) een uitgebreid praktisch draaiboek ontwikkeld.

Dieter Vanparys
Medisch Milieukundige bij LOGO Brugge en LOGO Meetjesland

Aanleiding aanpak illegale verbranding

Regelmatig kregen (en krijgen) de Medisch Milieukundigen bij de Oost-Vlaamse LOGO's (LOkaal GezondheidsOverleg) vragen van gemeenten, huisartsen,... over de problematiek van de illegale verbranding door particulieren. Het blijkt vaak erg moeilijk te zijn om het illegaal stoken een halt toe te roepen. Hierbij omschrijven we illegale verbranding in dit kader als:

- Het verbranden van afval in de tuin. Ook groenafval mag in principe enkel verbrand worden op een afstand van 100 meter van boomgaarden, huizen, bossen, hagen,...
- Het binnenshuis verbranden van afval in open haarden, kachels of de zogenaamde "allesbranders" die als verwarmingstoestel worden gebruikt.

Om na te gaan hoe groot dit probleem nu precies was en om zo goed mogelijk te kunnen inspelen op de behoefte van de milieuambtenaren en de politiezones, is er begin 2006 een schriftelijke bevraging uitgevoerd bij alle milieuambtenaren en politiezones van Oost-Vlaanderen. Met deze vragenlijst is er gepeild naar de situatie in de gemeente wat betreft illegaal verbranden en naar de interesse om te werken rond dit thema.

Uit de bevraging bleek dat alle respondenten het thema illegale verbranding belangrijk vinden om aan te werken. Een groot deel van de klachten die binnenkomen heeft namelijk te maken met illegale verbranding. Toch bleek dat zo'n 60% van de respondenten geen procedure heeft voor de aanpak van illegale verbranding. Bovendien vond 50% dat ze onvoldoende slagkracht hebben om het probleem aan te pakken. Iedereen was het er mee eens dat meer sensibilisatie de situatie zal verbeteren, maar volgens 75 % van de respondenten bestaat er te weinig sensibilisatiemateriaal. Een volledig overzicht van de resultaten van deze bevraging vindt u hier: http://www.mmk.be/afbeeldingen/File/Resultaten_bevraging_illegale_verbranding_april_061.pdf

Illegaal verbranden: is dat nu een echt probleem?

Uit de bevraging bleek dat klachten van burgers vaak over dit probleem gingen. Meestal gaat het dan om burgers die last hebben van hinder door de rook. Soms vindt men het lastig dat men geen raam meer kan openzetten omdat de rookgeur dan in hun woning hangt, maar anderen ondervinden echte acute gezondheidsproblemen, zoals hoofdpijn, ademhalingsproblemen,... Uiteraard zijn er bij langdurige blootstelling aan deze vorm van luchtverontreiniging ook ernstigere gezondheidsproblemen mogelijk, zoals longproblemen, aangeboren afwijkingen, kanker, hartproblemen,... Deze kunnen het gevolg zijn van blootstelling aan dioxines, PAK's, PCB's, zware metalen,... die kunnen vrijkomen afhankelijk van het soort afval dat verbrand wordt.

Uit de perceptievragenlijst die uitgevoerd is in het kader van de Vlaamse Biomonitoringscampagne blijkt (deze rapporten vindt u [hier](#)) dat personen die aangeven dat er een milieuprobleem in hun omgeving is, luchtverontreiniging als één van de belangrijkste problemen aanwijzen. Hierbij noemden de bevroegden in eerste instantie uitlaatgassen, maar het verbranden van afval werd ook gezien als één van de belangrijkste particuliere vervuilingbronnen. Er werd ook gewezen op het belang van de handhaving van het milieubeleid, zowel bij "grote" (industrie) als bij "kleine" vervuilers (illegaal verbranden of storten van afval).

Waarom stoken mensen afval op?

Aangezien wij, wegens beperkte middelen, geen bevraging uitgevoerd hebben bij de "stokers" is het enigszins speculeren over hun beweegredenen. Mogelijks zijn nog veel mensen onwetend over de gevolgen van het verbranden van afval of minimaliseren ze deze. Een andere mogelijkheid is dat bij sommige burgers enige onduidelijkheid bestaat over het begrip "afval" en worden allerlei soorten houtresten, zoals vezelplaten, (behandelde) planken, ... niet gezien als afval, maar als onvervalst "stookmateriaal"?

Het is ook niet ondenkbaar dat door de stijgende energieprijzen en/of het moeten betalen voor het verwijderen van afval (containerpark, ophaling), sommige mensen sneller teruggrijpen naar de oude vorm van verwarming: het opstoken van papier, karton, alle mogelijke vormen van houtachtige materialen (vezelplaten, (behandelde) planken,...). Jammer genoeg houden deze personen geen rekening met de ernstige gevolgen van deze activiteiten. Wat ook de reden is, gerichte sensibilisatie is, ook volgens de bevroegden in de enquête, een belangrijke stap in de bestrijding van het illegaal verbranden.

Draaiboek "Stook je gezondheid niet op"

Hoewel er al een STIP-dossier (OVAM) rond verbranding bestond, bleek uit de bevraging een duidelijke nood aan informatie over de gezondheidseffecten en de wetgeving hieromtrent. Er bestaat vaak nog geen efficiënte procedure voor de aanpak van illegale verbranding van afval en ook de mogelijkheden om op te treden zijn bij veel mensen nog niet zo goed gekend. Ook vond men dat nieuwe materialen altijd welkom zijn om de bewustmaking bij de mensen te bevorderen. In dit draaiboek komen een aantal zaken uit het STIP-dossier terug, aangevuld met extra info en tips.

Het doel van het draaiboek is de lokale ambtenaren de nodige informatie te geven om zelf makkelijker het initiatief te kunnen nemen om het probleem van illegale afvalverbranding door particulieren aan te pakken. Dit kan gaan van sensibilisatieacties die in de gemeente georganiseerd kunnen worden, tot sancties bij overtreding van de wettelijke bepalingen.

Daarom vind je in het draaiboek onder andere:

- een overzicht van de verbrandingsproducten die kunnen vrijkomen bij verbranding, samen met de gezondheidseffecten die hierdoor veroorzaakt kunnen worden,
- een overzicht van de meest relevante wetgeving,
- een concreet hinderstappenplan om met klachten van burens om te gaan en te komen tot constructieve oplossingen zonder burenruzie of juridische stappen,
- een lijst met veel gestelde vragen en korte antwoorden,
- een overzicht van mogelijke sensibilisatieacties, gaande van een artikel voor het gemeentekrantje of nieuwsbrief, tot een wedstrijdpuuzel.

De eerste versie van dit draaiboek "Stook je gezondheid niet op! - draaiboek illegale verbranding" is momenteel downloadbaar (2MB) op www.mmk.be/illegaleverbranding maar aanvullingen en opmerkingen zijn nog mogelijk aangezien het draaiboek mogelijks wordt aangepast om het nog praktischer en bruikbaar te maken.

Literatuur:

- [Hans Keune, Bert Morrens, Ilse Loots: Resultaten perceptievragenlijst biomonitoring-campagne volwassenen 2004/2005, pg 32](#)

- [Hans Keune, Bert Morrens, Ilse Loots: Resultaten perceptievragenlijst biomonitoring-campagne volwassenen 2004/2005, Bijlagebundel](#)

Nieuwsbrief

- [Inhoud](#)
- [De Ministers](#)
- [Biomonitoring te Europa](#)
- [Fasenplan](#)
- [Genk-Zuid](#)
- [Pesticiden en de mens](#)
- [Stook je gezondheid niet op](#)

- [Nieuwsbrief](#)
- [Archief](#)
- [De Sneeuwbal](#)
- [Inschrijven](#)
- [Auteursrichtlijnen](#)
- [Redactie](#)

© Copyright 2007 Steunpunt Milieu en Gezondheid